

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Pháp thoại chùa Lương Đông – Bắc Ninh, 19/11/2023

Kalama tri ân cô Diệu Hy ghi bài.

Nam mô Bốn sư Thích Ca Mâu Ni Phật,
Các vị ở xa xa bên dưới có nghe không?

Trong mấy bài giảng ở miền Bắc, một cách ngẫu nhiên, tôi có cảm hứng nói pháp thoại thông qua tên chùa. Ở đây có ai từng nghe tôi nói chuyện ở chùa Tiêu Dao, tôi có phân tích chữ Tiêu Dao, tôi giảng chùa Vĩnh Lộc tôi nói về chữ Vĩnh Lộc. Đêm nay tôi nói chuyện với bà con ở chùa Lương Đông thì tôi cũng nói chuyện với bà con về ý nghĩa từ Lương Đông.

Xin hỏi bà con, dân miền Bắc tiếng Việt giỏi hơn dân miền Nam nhưng ở đây có ai biết chữ Lương Đông là gì không? Vị nào biết vị đó gơ tay cho tôi nhìn được không, biết Lương Đông là gì không? Có người nói Lương Đông là một đồng lương.

Lương Đông nó là một chữ rất là đặc biệt, tôi nói ra chuyện này bà con chắc là rất giật mình.

Trong 20 từ mà đức Phật nói đến đầu tiên, sau khi giác ngộ có chữ “Lương Đông”. Cái chùa này nó vinh dự như vậy đó. Mà không biết ở đây có ai biết chuyện đó không? Trong 20 chữ đầu tiên mà đức Phật nói đến sau khi thành Phật, trong 20 chữ là không hề có Giới – Định – Tuệ, không hề có tu hành, giải thoát gì hết mà trong đó có chữ “Lương Đông”. Ấy vậy mà, bao nhiêu thế kỷ trôi qua, có bao nhiêu Phật tử chịu để ý chuyện đó? Chữ Lương Đông.

Xin hỏi có ai nói cho cô Alice nghe không? Hôm nay chúng ta có một người khách, là một professor đại học ở Viện đại học Từ Tế Đài Loan, cô là chỗ thân quen với thượng tọa Đồng Ấn đang đứng giữa lối đi. Thượng tọa Đồng Ấn là một người trợ lý đắc lực của giáo sư Lê Mạnh Thát, chắc các vị biết, chính là vị này. Cô đó cũng là chỗ thân quen với cả 2 vị, vừa thầy Đồng Ấn vừa cụ Lê Mạnh Thát.

Tôi trở lại.

Chữ Lương Đông có nghĩa là gì? Nó có nghĩa là Rường Cột. Cái nhà mình, nó có mấy cái xà ngang, xà dọc, cây cột, cây kèo, gom chung gọi là Lương Đông. Cho nên, thí dụ người xưa họ gọi một bậc hiền thần văn võ như là Nguyễn Trãi hay Lý Thường Kiệt của Việt Nam hay là Nhạc Phi, Bao Công của Trung Quốc họ gọi đó là các bậc hiền thần, lương đồng, tức là bậc rường cột của triều đình, của quốc gia. Chữ lương đồng có nghĩa là rường cột.

Tôi chưa có dịp để tìm hiểu vì đâu ngôi chùa mình có tên là Lương Đông. Tôi không có biết. Nhưng maybe có thể là quá khứ chùa có liên hệ với chút ít sự cố, sự kiện của những nhân vật lớn, hoặc sự cố, sự kiện chính trị hệ quốc an dân sao đó. Nhưng thôi, chuyện đó mình không cần bàn ở đây. Cái tôi muốn nói là tôi muốn phân tích trong bài giảng đêm nay, đó là tôi nói về chữ “lương đồng”.

Tại sao chữ này có ý nghĩa rất đặc biệt, đến mức đức Thế Tôn sau khi thành Đạo thì 20 từ đầu tiên Ngài nhắc tới có từ “lương đồng”? Là bởi vì chữ này có nghĩa là rường cột, rui mè nói chung.

Bài kệ đó người nói thế này:

Sau bao nhiêu kiếp luân hồi, ta cứ quần quanh vào ra ở trong cục khổ này, nó như một căn nhà, cứ cái này hư lại cất lên cái khác. Mỗi kiếp sống là một căn nhà khổ. Hết cái nhà này chúng ta lại đi làm cái nhà khác. Và trong vô số kiếp luân hồi cứ làm nhà hoại mà không biết đưa nào nó làm cái nhà đó để cho mình khổ. Hôm nay ta đã thành Phật rồi, thì sao ta? Ta đã thấy rõ người thợ làm nhà đó là ai, là cái gì, và **phasuka bhagga** bao nhiêu rui mè, kèo cột, kể từ đêm nay, Như Lai tháo dỡ và phá nát hết.

Những rui mè, kèo cột đó là cái gì? Đó chính là Tham Ái, Tà Kiến, Vô Minh, Ngã Mạn, nói chung là phiền não mà cái gốc ở đây là Tham Ái. Tất cả là Tham Ái.

Các vị nghe cho kỹ nè.

Dĩ nhiên, Phật là mình không dám khen rồi đó nhưng mà Đức Phật Ngài đã dùng hình ảnh rất là đẹp, đó là Ngài mô tả cái thân phận, hình hài của chúng ta và dòng luân hồi nó là một hành trình dựng, xây hết cái này sang cái khác. Và, nó khổ một nỗi đó là chúng ta chỉ dựng xây cái gì làm khổ mình thôi. Các vị nghe cho kỹ nha.

Hồi trẻ, trong vòng tay của mẹ thì chúng ta vui thú với những món ăn, những món đồ chơi, chúng ta dựng xây niềm tin yêu của mình đối với cuộc đời thông qua những thứ rất là trẻ con. Sau đó, khi chúng ta bắt đầu đi học trường lớp chúng ta vui với cái cặp, cái túi ba lô đựng sách mà mình coi đó là gia tài; Rồi có những mối quan hệ với bè bạn chúng ta xây dựng một cái thế giới mà mình vào ra trong đó; và, thường mình không muốn cha mẹ biết nhiều về căn phòng của mình. Có đúng không? Mình không muốn cha mẹ can dự nhiều, can thiệp sâu vào sinh hoạt cá nhân của mình, và mình bắt đầu mình thương người dung.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Chúng ta bắt đầu xây dựng thế giới rất là riêng. Từ đó chúng ta có gia đình, chúng ta đi vào đại học, chúng ta tốt nghiệp, chúng ta có sự nghiệp, có nhà cửa, có công ăn việc làm, có một mái ấm gia đình, có vợ có chồng, có con có cái, lúc bấy giờ chúng ta chính thức xây dựng một mái ấm, một mái nhà mà tiếng Việt gọi là gia đình. Có một điều, trong tiếng Mỹ nó có 2 chữ phân biệt rất là rõ, đó là chữ home và chữ house.

- House = Không gian để mình cư trú vào ra, ngủ nghỉ, sinh hoạt, gọi là house.
- Còn chữ home có 2 nghĩa:
  - o Nghĩa một nó giống như chữ house = Không gian cư trú.
  - o Nhưng nó còn nghĩa ghê hơn, là nơi chốn nào mà mình coi nó là chốn về, đó là home, thí dụ như homeland.

Các vị nghe kịp không? Thì ở đây cũng vậy. Nghe cho kỹ cái này nha.

Tất cả những người ngồi trước mặt của tôi, ai cũng có cái house, ai cũng có cái nhà để về, nhưng quê hương, chốn về của mỗi vị thì tôi không chắc là giống nhau. Các vị đừng nói với tôi, các vị là đệ tử của chùa Lương Đổng như vậy là các vị một lòng giống nhau. Tôi không đồng ý. Lòng ở đây, xác ở đây mà hồn ở nơi khác, có không? Có. Các vị đừng nói với tôi các vị cùng một quê Bắc Ninh là đủ, không; xác ở Bắc Ninh, hồn ở nơi khác. Và cái nỗi niềm, bận tâm của mỗi người cũng không giống nhau. Cái mà mình quan tâm, mình chú ý, lưu tâm ở mỗi người không giống nhau. Chúng ta lớn đi, đi vào cuộc đời, bằng vào những tác động của văn hóa, kinh tế, tôn giáo, tín ngưỡng, xã hội, giáo dục, ... tất cả những cái đó nó đã kín đáo xây dựng ở mỗi người chúng ta một ngôi nhà rất là riêng mà kinh Phật gom chung lại gồm có 3 thứ, đó là:

- (1) Tiền nghiệp quá khứ.
- (2) Khuynh hướng tâm lý.
- (3) Môi trường sống. Môi trường sống gồm có chuyện:
  - o Mình ở đâu?
  - o Mình thường gặp ai?
  - o Thường suy tư cái gì?
  - o Thường làm việc gì?

Cái đó gom chung là môi trường sống. Chính từ chỗ đó chúng ta kín đáo dựng xây cho mình một chốn về. Chưa hết, còn nữa. Nghe cho kỹ. Nói mông lung các vị không có nhớ. Nói vậy các vị để nhớ nè.

Trong mỗi giây phút trôi qua chúng ta thường nghĩ nhiều về cái gì? Trong cái nghĩ nhiều đó nó gồm có 2 phần:

- Chúng ta thích cái gì? Chúng ta ghét cái gì?
- Chúng ta thường muốn đầu tư cái gì? Chúng ta thường muốn trốn chạy, muốn tống khứ, muốn lìa bỏ cái gì?

Tôi bảo đảm có. Luôn luôn và luôn luôn như vậy.

Chúng ta mỗi ngày luôn luôn có cái để mà mình hướng tới, với tất cả nỗi niềm trông đợi, mong chờ. Và, có rất nhiều cái, chúng ta chỉ muốn trốn chạy nó. Có. Những gì mình thích, mình ghét nó đã cộng hưởng với nhau để nó làm nên một cảnh giới, một không gian cho mình. Tôi nói các vị có nghe kịp không? Cho nên, các vị đừng có nói với tôi là vợ chồng tôi tối ngủ chung giường, ban ngày ở chung một nhà, ăn chung một mâm thế là chúng tôi có chung một ngôi nhà. Sai. Cái ngôi nhà đó là ngôi nhà vật chất; còn chốn về của tâm linh, của tinh thần không có giống nhau. Chồng thì thích chùa, vợ không thích chùa; chồng thích chùa này, vợ thích chùa kia; hai vợ chồng cùng thích một chùa nhưng chồng thích tụng kinh, vợ thích nghe pháp; vợ thích coi sách, chồng thích ngồi thiền; ông chồng thích hỏi đạo, vợ thích đi xin xăm. Biết xin xăm không? Xóc xóc, xóc. Cho nên, tuy đi chung một chùa, ở chung một nhà, ngủ chung một giường, ăn chung một mâm nhưng cái chất liệu làm nên đời sống của mỗi người không giống nhau. Chỗ này rất là quan trọng. Chất liệu làm nên cuộc sống mỗi người không giống nhau.

Chất liệu đó nó gồm có 6 thứ:

- (1) Những gì mắt mình thấy
- (2) Tai mình nghe
- (3) Mũi ngửi
- (4) Lưỡi nếm
- (5) Thân xúc chạm

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

(6) Ý tư duy

Gọi là 6 trần;

Nghe cho kỹ chỗ này. Tôi nói rất là kỹ chỗ này.

Chính 6 trần ở mỗi người, thông qua, phản ứng tâm lý mỗi người, thông qua cách thức xử lý của mỗi người mà nó có một tác dụng không giống nhau. Các vị nghe kịp không ta? Có nghe hiểu không?

Ăn chung một mâm cơm nhưng cơ địa sinh học mỗi người không giống nhau, cho nên có người ăn xong khỏe, có người ăn xong buồn nôn, có người ăn xong lên máu, có người ăn xong tuột đường, có người ăn xong mệt tim, có người ăn xong tác động cho sỏi thận, sạn mật; cũng dân Bắc Ninh không, cũng ăn gạo, thóc, rau trái, củ quả giống nhau hết, nhưng có người tới 80 tuổi không biết sỏi thận là gì nhưng có kẻ mới 40 tuổi đi mổ sỏi thận. Vì sao vậy? Là vì cách xử lý của cơ thể họ đối với những thứ được đưa vào trong cơ thể. Cách mà nó làm việc. Ông này uống bao nhiêu nước nó đi hết, còn thầy này uống vô tự nhiên nó đọng lại, làm sỏi. Hiểu không?

Cho nên, 6 trần giống hệt nhau thôi, nhưng tùy thuộc vào cách xử lý chúng ta, phản ứng tâm lý của chúng ta trước 6 trần nó làm nên những chất liệu khác nhau. Và, với những chất liệu khác nhau ấy, có kẻ ở đây cất cái nhà cấp 4, có kẻ cất nhà lầu, có kẻ dựng nhà lá, có người ở chòi ngoài ruộng, có người có cả villa, có cả lầu đài dát vàng, vì sao vậy? Vì cũng 6 trần đó thôi, nhưng cách xử lý 6 trần nó đã làm nên các chất liệu khác nhau và từ đó cái mà chúng ta dựng xây được không giống nhau.

Tôi ví dụ. Ở đây có ai có học về kinh tế thì biết.

Xã hội luôn luôn cho chúng ta những cơ hội giống nhau, có một điều, nền tảng, cơ sở mỗi người khác nhau cho nên cách chúng ta đón bắt cơ hội đó khác hay giống? Giờ hiểu chưa? Thí dụ những con sói địa ốc, theo tui thì những cơ hội giống nhau. Nhưng nó xui chỗ là ông này có khả năng huy động vốn, thế là chàng trong vòng 3 giây chàng có 100 mẫu đất vàng, còn cô này tiêu thương bán dạo bên đường, vốn không nhiều, cho nên trước những con sói đất cỏ không đủ vốn. Và chưa kể là khả năng huy động vốn của cô bằng ông này nhưng cái này của cô hơi bị yếu, có hiểu không? Cho nên, cơ hội nó giống nhau, nhưng một người thì không có vốn, một người thì không có chất xám, thế là cơ hội mà các vị đón bắt hoàn toàn khác nhau. Chứ cơ hội theo tôi biết, không có khác đâu. Y chang. Rồi một con mưa chiều, một chút sương khuya, đối với một số người nó là một cái gì đó rất là lãng mạn nhưng có một số em bị mưa chiều, sương khuya bèn lên cơn sốt.

Thấy chưa? Có người mưa chiều, sương khuya, trăng đêm bèn ra những bài thơ, những nhạc khúc; có những người mưa chiều, sương khuya, trăng đêm bèn bệnh. Là vì sao vậy? Là vì cái chất liệu làm nên cuộc sống của mỗi người khác nhau, cơ địa mỗi người nó khác nhau.

Tôi ví dụ, mấy ngày nay tôi đi ra Bắc, tôi đi tùm lum hết, tôi thăm thía một chuyện đó là: Cũng mảnh đất này, tôi không biết mấy chục năm về trước miền Bắc nó có giống như bây giờ, nó có đẹp như bây giờ, hoặc nó có xấu như bây giờ, nó có giàu như bây giờ hay nó có nghèo như bây giờ tôi không có biết, mà tôi chỉ biết là vào thuở ấy, cách đây mấy mươi năm, non một thế kỷ, có một chàng trai, không biết ông thấy cái gì đó, chàng trai đó có tên là Quang Dũng, chàng phán như thế này:

Sông Đáy chậm nguồn qua Phủ Quốc

Sáo diều khuya khoắt thổi đêm trăng

Bao giờ tôi gặp em lần nữa

Tôi không biết Sông Đáy thời đó có đẹp hơn bây giờ hay không nhưng theo tôi biết từ ngày cụ Quang Dũng mất đó có tên Bắc Kỳ nào làm bài thơ hay như cụ Quang Dũng.

Sông Mã xa rồi Tây Tiến ơi

Thì cái sông Mã cũng còn đó nhưng có bao nhiêu người là Quang Dũng?

Chiều nay tôi đi ngang đây, tôi đi về chùa Lương Đông, tôi ngồi trên xe, một mình tôi, tôi nhớ mấy câu thơ mà không biết tôi coi hồi nào

Em ơi buồn mà chi

Anh đưa em về bên kia sông Đuống

Sông Đuống chảy một dòng lấp lánh

Nằm nghiêng nghiêng trong kháng chiến trường kỳ

Sông Đuống tôi nghĩ nó xấu hoắc chứ có cái gì đâu. Nhưng mà, có cái kẻ nào đó, nó nhìn sông Đuống từ góc độ nào đó mà nó ra bài thơ cũng hay “*em ơi buồn mà chi, ta đưa em về bên kia sông Đuống, sông Đuống trôi đi một dòng lấp lánh, nằm nghiêng nghiêng trong kháng chiến trường kỳ*” Đẹp quá. Đẹp!

Sông Đáy chậm nguồn quanh phủ quốc

Sáo diều khuya khoắt thổi đêm trăng

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Tôi nghĩ rằng, biết bao nhiêu người Bắc đã thấy sông Đáy và sông Đuống, nhưng mà cách cảm nhận, cách xử lý mình nó khác nhau. Từ đó, có kẻ làm được thơ, và có kẻ không làm được thơ.

Ba cái hoa sữa, đường Cổ Ngư có biết bao người Bắc thấy nhưng có ai làm nên những ca khúc đẹp? Không có, không có nhiều lắm đâu. Cho nên, Phật dạy: Con đường vào rừng cũng chính là con đường ra rừng. Con đường sinh tử cũng chính là con đường giải thoát, vấn đề là khi có mặt trên con đường ấy chúng ta đưa lưng và quay mặt về phía nào?

Khi mắt thấy, tai nghe, mũi ngửi, lưỡi nếm bằng sự thất niệm, bằng sự ngộ nhận, bằng sự phân biệt tìm cái để mà thích, tìm cái để mà ghét, thế là chúng ta tiếp tục khổ. Thích và ghét cái gì cũng là thích, ghét trong khổ; thích càng nhiều cũng có nghĩa là ghét càng nhiều; khi ta thích một cái gì đó cũng có nghĩa là ta đang ghét cái ngược lại. Và, khi ta ghét cái gì đó thì ta cũng thích cái ngược lại. Cho nên, thích và ghét không có rời nhau. Khi nào 6 căn biết 6 trần bằng sự ngộ nhận thì khi đó còn có thích và ghét; mà còn có thích và ghét có nghĩa là chúng ta còn đầu tư cái khổ.

Ngược lại, một người biết Phật pháp, khi 6 căn biết 6 trần, họ biết bằng chánh niệm, họ biết rất rõ: Mọi thứ do duyên mà có rồi cũng do duyên mà mất đi, những gì tôi thấy, tôi nghe, tôi ngửi, tôi nếm, những thứ đó do vô số điều kiện tạo nên. Trên đời không có cái gì là duy nhất, thuần nhất, độc nhất, không có; tất cả là vô số thành tố tác động, vô số điều kiện nó làm nên. Rồi sao nữa? Còn nữa, đó là tùy thuộc vào vô số thành tố tâm lý, sinh học của tôi mà tôi đón nhận, tôi đánh giá, tôi thưởng thức hay là tôi chịu đựng trần cảnh đó không giống nhau.

Tôi ví dụ nha.

Tôi và đại chúng đang ngồi đây nghe cái mùi nhang. Ở đây ai có học hóa chất thì biết, cái mà tạo nên mùi nhang đó nó nhiều lắm, đúng không? Thành phần hóa chất trong một cây nhang nó nhiều lắm, và, có biết bao nhiêu công khó, bao nhiêu mồ hôi, nước mắt, bao nhiêu thời gian, công sức, nó mới cộng lại nó làm ra cái cây hương, rồi kẻ nào đó, không biết làm sao có tiền tôi không biết, kẻ đó mới khiêng cây hương đó vào chùa Lương Đống, đúng không? Chứ cây hương ngoài chợ nó đâu tự nhiên nó bay vô chùa. Phải có tên nào đi làm lưng cực khổ nó mới có tiền nó đem vào đây. Rồi có kẻ nào ở đây bèn lấy cây hương đó đốt lên, cho nên mình nghe mùi hương mình tưởng nó đơn giản chứ nó rất là rắc rối. Chưa hết. Các vị đang ngồi đây các vị nghe mùi người ta nấu ăn dưới bếp, tôi hỏi các vị nha. Các vị thử đập củ tỏi ra đi, mùi nó như thế nào các vị biết phải không? Nhưng nếu bây giờ người ta cho tí dầu vào chảo, người ta liệng củ tỏi đó vô nó ra mùi khác, đúng không? Cũng là củ tỏi, nhưng với sự tác động của dầu, mà phải là dầu nóng mới được nha, phải trên cái chảo, trên cái nồi mới được. Chứ còn nếu cũng tép tỏi đó, mình để vô cái tôi rồi mình rót dầu sôi nó không ra cái mùi giống như vậy, mà phải là dầu sôi cộng với một nồi chảo kim loại cộng với củ tỏi nó mới ra mùi đó. Như vậy, chỉ có mùi đó thôi đó, muốn có mùi hành phi, tỏi phi mà nó cần vô số điều kiện.

Chưa hết, còn cái này nữa. Tôi bảo đảm 1000% cảm giác, tâm trạng của những người nghe mùi phi hành, phi tỏi nó khác nhau, các vị đồng ý không? Người họ mới ăn no cái bụng chạng vạng họ nghe cái mùi cảm nhận họ nó khác; tên từ hồi chiều giờ đói bụng nó nghe cái mùi nó khác, đúng không? Chưa hết, còn nữa, tên ăn chay nghe mùi nó khác mà tên ăn mặn nó đón nhận mùi đó khác, đúng không? Tức là, chỉ có chuyện nhận xét, đánh giá mùi chiền xào thôi thì riêng cái mùi chiền xào đó nó phải cần đến vô số điều kiện. Rồi cái gì nữa? Rồi chuyện đánh giá, nhận xét, mình đón nhận nó bằng tâm trạng gì nó cũng được tác động bởi vô số điều kiện; mùi cũng được đến từ vô số điều kiện, cảm giác, tâm trạng của người nghe được cái mùi đó đánh giá nó ra sao cũng là vô số điều kiện. Vấn đề nó nằm ở chỗ này: Khi còn có phân biệt thì chúng ta còn có thích và ghét; mà thích và ghét khi cộng hưởng lại nó chính là con đường sinh tử; Ngược lại, đối với người tu học, đặc biệt là hành giả Tứ niệm xứ, và các bậc thánh, khi người ta nghe cái mùi người ta chỉ biết mũi đang làm việc. Hết; khi người ta nghe tiếng động, người ta chỉ ghi nhận lỗ tai đang làm việc, hết; người ta không có đi xa; còn mình cứ đi xa. Chính cái đi xa đó mình suy diễn một cách không cần thiết.

Tôi nói hoài. Mình yêu nhau, mình lấy nhau không phải do mình hiểu nhau mà do mình hiểu lầm nhau, chứ nếu mình hiểu nhau tới nơi tới chốn thì có thánh, có nãn ni, có hù dọa mình cũng không dám lấy nhau đâu. Mà do mình hiểu lầm nhau, mình nghĩ rằng: Họ là một phần, họ có thể lấp đầy chỗ trống của mình, họ là cọng xương sườn thứ 7 của mình, hai đứa cùng nhìn về một hướng, hai đứa có cùng một nhịp đập, nói dóc; Chuyện đó không bao giờ có. Là vì sao? Là bởi vì hình hài đó, tâm tư tình cảm đó, nhan sắc đó theo năm tháng nó sẽ tàn lụi, nó không giống con người cũ. Đó là về phía họ. Phía mình, tâm tình, cảm xúc, cái thích, cái ghét của mình lúc này, một tháng sau chắc gì nó còn? Cái dopamine và enzyme ở mình,

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

hai chất đó nó thay đổi; và đương nhiên nó có tác động đến tinh cảm của mình; các vị biết 2 chất đó không ta? Cái ông kia gặt đầu tôi mừng muốn chết;

Thì, tùy thuộc vào tình trạng sức khỏe, tùy thuộc vào chuyện gia đình, tùy thuộc vào những biến động xã hội, những biến động về chính trị, văn hóa, tôn giáo mà nó khiến cho chúng ta có cảm nhận không giống nhau về thế giới này. Tôi ví dụ.

Các vị có tin rằng chiến tranh ở Ukraine nó ảnh hưởng đến tâm tình của rất đông người Việt, có không? Vì mình kẹt thân nhân bên đó, mình kẹt tài sản bên đó; rồi những vấn đề Miền Điện có ảnh hưởng tới mình hay không? Có, tui nè. Tui đang làm một trung tâm bên đó, mà bây giờ... các vị biết covid tôi đâu có chết, tôi đang ngồi đây, nhưng covid nó đối với tôi nó là một giai đoạn khó quên trong đời, bởi vì sao? Vì có bao nhiêu vấn đề liên quan nó khiến có covid trở thành nỗi sợ của tôi nói riêng và của rất nhiều người nói chung; Cho nên, đức Phật dạy như thế này: Tất cả những rối rắm trong cuộc đời này, nó có tên là **phasuka**. Phasuka tiếng Hán là Lương Đống = Rường cột = Những cái đã làm nên căn nhà hiện hữu của chúng ta.

Chữ “Lương đồng” nghĩa rất là sâu, nghe chữ “lương đồng”. Và cũng chính trong kinh dạy cho chúng ta là mỗi người trong từng ngày, từng giờ trôi qua, chúng ta đang kín đáo, đang âm thầm dựng xây một chôn về cho mình. Như vậy có phải là mỗi phút trôi qua chúng ta đang kín đáo xây dựng một cái nhà hay không? Phải. Phải đó chứ. Đúng. Cái Phasuka, mỗi giây phút trôi qua chúng ta đang có những cái lương đồng cho riêng mình, chúng ta đang xây dựng những cái lương đồng không giống nhau. Tùy thuộc vào cách sống của mình, tùy thuộc vào đời sống nội tâm của mình thiện hay bất thiện mà các vị đang kín đáo xây dựng một cái villa cho tương lai, hay là một chuồng lợn hay là một cũi chó trong tương lai.

Tôi biết tôi nói này nhiều người bị sốc nhưng đó là sự thật; tùy thuộc cách sống của mình mà khuya nay, sáng mai, tuần sau, tất thảy chúng ta sẽ đi về đâu? Có nghe kịp không? Đừng có nói với tôi các vị có bằng đại học là các vị sẽ không như vậy. Các vị đừng có nói với tôi là các vị bây giờ có hàng trăm tỷ trong tay đừng có nói với tôi các vị là người đẹp 3 vòng, người thanh niên 6 múi. Đối với tôi, 3 vòng 6 múi nó chỉ là chuyện bây giờ thôi. Cái quan trọng nhất là cái đầu các vị đang nghĩ nhiều về cái gì. Có nghĩa là các vị đang kín đáo dựng xây một mái nhà để mình về, và mái nhà đó có nhiều tên gọi, đó là lâu đài, chuồng lợn, chuồng ngựa, hay là cũi chó, hay là lồng chim.

Trong kinh nói thế này, sống nhiều với cái gì thì mình sẽ đi về cảnh giới tương ứng như vậy. Các vị có quyền không tin.

Trong kinh nói như thế này, đức Phật có những trường hợp Ngài xài chữ “nếu” rất là hay. “Này các tỳ-kheo, nếu có kiếp trước kiếp sau, nếu thiện, ác báo ứng là có thiệt, nếu có thiên đường địa ngục thì người làm thiện luôn được an lạc, và được bảo đảm, và người làm ác chắc chắn sẽ bị khổ. Còn nếu không có kiếp trước kiếp sau, nếu không có luân hồi quả báo, thì người sống thiện vẫn tốt hơn.” Tôi rất thích bài kinh đó, thích chữ “nếu”. Bài kinh đó là dành cho những kẻ hoang mang nghi hoặc về Phật pháp.

Nhiều khi tôi đi giảng tôi hay nói đùa. Tôi nói, có những chữ, có những bài kinh mình nên xăm nên người, thì ở đây ai hơi hoang mang chắc nên xăm bài kinh “Nếu”. Chữ “nếu” đó bằng kim cương chứ không phải bằng vàng. Rất là đẹp, rất là quan trọng. Nha. Tức là nếu có kiếp sau, nếu có luân hồi quả báo, nếu có các cảnh giới thì những gì chúng ta đang sống nhiều bây giờ, chúng ta đang dành thời giờ để nhìn cái gì nhiều nhất, đang lắng nghe cái gì nhiều nhất, đang tư duy cái gì nhiều nhất chính những cái đó nó là những cái rui, mè, kèo, cột để dựng xây chôn về cho mình; và, như tôi vừa nói, rường cột đây có 2: Ngôi nhà giải thoát hay là Ngôi nhà sanh tử.

Có một câu chuyện tôi kể hoài mà bây giờ tôi vẫn còn thích. Là có ông đó đi tù, rồi ông ra tù, bạn bè đến thăm, an ủi ông “thôi, coi như cái xui nó qua, vận hạn nó qua, chuyện cũ bỏ qua, làm lại cái mới đi”. Ông nói câu này hay nè: “*Tù hay không tù nó nằm ở chỗ cửa khóa trong hay khóa ngoài và ai giữ chìa khóa.*”

Tôi thích câu chuyện đó lắm. *Tù hay không tù nó nằm ở chỗ cửa khóa trong hay khóa ngoài và ai giữ chìa khóa.* Cũng trong hình hài này mà mình sống bằng sự buông bỏ, sự tháo cởi, bằng sự giải thoát, không nặng lòng, không khổ tâm vì nó thì lúc bấy giờ mình là người giữ chìa khóa; nhưng nếu mình coi nặng thị phi, cuộc sống của mình, buồn vui của mình đặt vào tay người khác, lúc bấy giờ lập tức chúng ta trở thành người tù; Tôi biết có nhiều người, niềm vui và nỗi khổ của họ đặt trong tay mấy đứa con. Con ngoan họ vui, con không ngoan họ khổ, có không? Có nhiều người niềm vui nỗi khổ của họ họ đặt vào tay người vợ, người chồng, bạn bè, đồng nghiệp, đặt vào tay ông chủ, ông giám đốc, rồi đặt vào tay bao nhiêu thứ; nói chung là nỗi khổ, niềm vui của họ là hoàn toàn nằm bên ngoài họ. Thì những người đó chính thức là những người tù. Là vì sao? Là vì chìa khóa cuộc đời của họ không nằm trong tay của họ. Mà lẽ ra, chúng ta tuyệt đối có thể làm chủ được nỗi khổ, niềm đau của mình, làm chủ được. Tôi tin cái

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

đó. Tôi tin chuyện đó có thật. Người đó, mới thật là người tự do. Tự do là vì anh ta có thể làm chủ được mình.

Tôi nói chuyện nhỏ xíu thôi. Đó là hơi thở.

Dầu muốn hay không chúng ta vẫn thở, dầu chúng ta biết tới hay không chúng ta vẫn thở. Có một điều, thở có 2 cách: Thở an lạc và Thở không an lạc. Thở trong chánh niệm an lạc lắm, thử đi. Thở trong chánh niệm, không điều khiển, không can thiệp, chỉ tỉnh thức, bình thản theo dõi nó. Nó hít đầy thì tự động nó ra, nó ra cạn phổi tự động nó vào, nó vào đầy phổi nó bèn đẩy ra, cứ tỉnh thức ghi nhận điều đó; Và trong lúc ghi nhận điều đó, một cái gì nổi bật cảm giác hay là tâm trạng, mình biết rõ. Thí dụ mình đang thở ra thở vào mà có sự khó chịu, mình biết rõ: Tôi đang thở ra, thở vào với sự khó chịu. Tôi đang thở ra, thở vào với sự khó chịu là Thân quán niệm xứ kết hợp Thọ quán niệm xứ. Còn trường hợp thứ hai, Tôi đang thở ra, thở vào với tâm trạng thiện hay là ác thì tôi biết là tôi đang thở ra với tâm tham, tôi đang thở vào với tâm tham, tôi đang thở ra với tâm sân và tôi đang thở vào với tâm sân; Như vậy thì là Thân quán niệm xứ kết hợp Tâm quán niệm xứ. Nghe kịp không? Dĩ nhiên, ở đây các vị không học giáo lý, các vị nghe cái này hơi khô. Nhưng mà phải học giáo lý, để hiểu điều tôi cố gắng nói đơn giản nhất.

Giờ tôi nói cho người không biết gì nè. Chỉ riêng chuyện sống chánh niệm thôi, tự mình đã làm chủ một phần đời mình; Nói theo trong kinh thì, hầu hết chúng ta ở đây đều là những người chết rồi mà chưa có chôn. Chết rồi chưa chôn có nghĩa là sao? Chúng ta rất giống xác chết ở những điểm sau đây:

- (1) Chúng ta không làm chủ được, không biết rõ được mình đang như thế nào; Đang ăn mà cái đầu nghĩ chỗ khác, đang nói mà cái đầu nghĩ chỗ khác; đang nằm mà cái đầu nghĩ đến chỗ khác, nói chung là đang lái xe mà cái đầu nghĩ đến chỗ khác; chúng ta chỉ là cái xác chưa có chôn. Đó là trường hợp nghĩa thứ nhất.
- (2) Nghĩa thứ hai, khi chúng ta sống không có tinh thần trách nhiệm đối với người khác, thì lúc bấy giờ chúng ta giống như xác chết, vì chỉ có xác chết nó mới không có trách nhiệm với người khác thôi;

Cho nên, sống không có chánh niệm, không có tỉnh thức, sống không có tinh thần trách nhiệm thì 2 cái này cộng lại nó khiến cho chúng ta trở thành những xác chết chưa có chôn.

Mà bao nhiêu kiếp luân hồi sinh tử chúng ta đã sống như vậy, đó là chuyện xa. Còn chuyện gần, trên đầu các vị mấy chục tuổi rồi, đã có mặt, tồn tại, hiện hữu trên đời này mấy chục năm rồi nhưng chúng ta đã sống theo kiểu đó đó.

Cho nên, đêm nay tôi đặc biệt nhấn mạnh 2 chữ “rường cột” trong bài giảng này khi tôi nói về ý nghĩa chùa Lương Đổng. Tôi nhắc lại nha.

Kể từ bây giờ, dầu muốn dầu không thì các vị đang là những người thợ hồ, thợ gỗ, thợ xây, để mà lặng lẽ làm một ngôi nhà cho mình, dầu các vị không biết, không ngờ. Và, tôi nói này đây có những người nào là Phật tử có thể thăm thía chỗ này nè, các vị có tin không? Các vị nhớ lại từ sáng tới giờ các vị ăn cái gì? Từ sáng giờ các vị uống cái gì các vị có nhớ không? Các vị có tin là những gì các vị ăn, uống sáng giờ nó góp một phần cho sức khỏe mai sau của quý vị, có không? Mặc dù rất là nhỏ. Nếu các vị thấy không đủ, tôi thêm ngày mai, không đủ nữa tôi thêm một tuần; có nghĩa là mỗi tuần lễ, những gì các vị ăn, các vị uống, các vị hít thở nó là một phần đóng góp cho cái gọi là sức khỏe, sinh mệnh của mình, có đúng không? Bởi vì đời người nó gồm nhiều tháng cộng nhiều năm, đúng không? Thì tình trạng sức khỏe của mình theo y lý của Tàu nó có 2 :

- Một là tiên thiên
- Hai là hậu thiên

Tiên thiên tức là những cái bẩm sinh, có sẵn trong bụng mẹ, nói theo Tàu là trời cho. Còn hậu thiên là những cái gì chúng ta đã tự mình tài bồi, thực hiện, nuôi dưỡng sau khi ra khỏi bụng mẹ, đó gọi là hậu thiên; sức khỏe của mình, sinh mệnh của mình nó được dựa trên 2 thứ Tiên thiên và Hậu thiên. Tiên thiên mình có thể hiểu là của trời cho, thiên bẩm, bẩm sinh mình không can thiệp được; nhưng hậu thiên là mình có thể can thiệp được, tức là cách sống của mình, mình sống ở đâu, ăn cái gì, uống cái gì, thường sinh hoạt ra sao thì chính những cái đó là hậu thiên. Thì bây giờ các vị chuyện trước mắt, về mặt sinh học, những gì các vị ăn, uống, sinh hoạt, vận động, nó cùng cộng hưởng với nhau để làm nên cái gọi là hình hài, làm nên cái gọi là sức khỏe, làm nên cái gọi là sinh mệnh, và chính nó quyết định các vị sống được bao nhiêu. Đó là nói về vật chất.

Còn nói về tinh thần. Tôi dám bảo đảm 1000% những gì các vị học được từ trường lớp, từ gia đình, từ xã hội, từ sách vở, chính những cái đó cộng lại làm nên cái gọi là đời sống tinh thần của các vị. Bằng chứng

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

là đêm nay, cũng một bài giảng này do một người nói nhưng tôi bảo đảm 1000% cách nhận xét, cách cảm nhận các vị ở đây không giống nhau. Là vì sao? Vì nền tảng nhận thức của các vị không giống nhau. Có người lắng nghe, coi nó là một kinh nghiệm, một trải nghiệm để mình về mình thử nghiệm. Có người nghe với lòng hoang mang, có người nghe với sự bất mãn sao ông nói không giống sự phụ của mình, ông nói không giống những gì mình đọc, không giống những gì mình hiểu; và đêm nay tôi nhắc các vị một chuyện tôi đã nói rất nhiều lần, đó là, chúng ta có 2 cách tiếp cận với sự thật, cách tiếp cận chân lý có 2 cách:

- Cách một, cố gắng hiểu nó như nó là.
- Cách hai, hiểu nó như mình muốn.

Cách nào tốt hơn?

Cách một là mình hiểu nó như nó là, có nghĩa là nó sao mình ráng hiểu nó như vậy, kể cả trường hợp nó không như mình muốn, mình vẫn phải chấp nhận, đó là sự thật; Đúng không? Còn cách hai là mình hiểu nó như mình muốn. Tôi nói thẳng luôn, ngày xưa hỏi tôi còn trẻ tôi có nghe một cuộc đối thoại giữa 2 ông Phật tử, một ông hút thuốc và một ông không hút thuốc, ông hút thuốc ông muốn duy trì quan điểm của ông, ông nói thế này: Nhà phía sau, nhà quê miền Tây Nam Bộ thường ta nấu ăn khói nó bám thường nó ít bị đột mưa vì khói nó làm cho chắc hơn; còn nhà phía trước nó không bị khói ám nó dễ bị đột hơn; đó là chuyện thứ nhất; chuyện thứ hai, ông dẫn chứng một loạt những người quen của ông, những người sống 80, 90 đều là người hút thuốc. Và ông dẫn chứng một loạt ông quen 4-5 đều là chết yểu và đều là không hút thuốc. Như vậy, ông chứng minh, thứ nhất chuyện hút thuốc không ảnh hưởng gì tới tuổi thọ hết; thứ hai, ông đưa ra bằng chứng rõ ràng mấy người chết yểu toàn mấy người không hút. Các vị nghĩ ông nói đúng hay sai? Sai. Bởi vì ở đây ông có một cách tiếp cận vấn đề là ông muốn nhìn vấn đề theo cách của ông, chứ ông không đủ can đảm nhìn vấn đề như nó là. Bởi vì trên đời này nó có nhiều chuyện mà nói thiệt, nếu mình nhìn nó như nó là thì nó không có vui. Thí dụ, Phật dạy mình nên bớt cái này, nên bớt cái kia, Phật dạy mình:

- Nên thêm thời gian sống một mình,
- Nên thêm thời gian tĩnh thức,
- Nên thêm thời gian sống lành, sống đạo,
- Nên bớt thời gian sống bất thiện.

Thì tui nói thiệt, mấy lời khen ớn muốn chết luôn vậy đó. Đúng không? Mình bắt đầu biết yếu, bắt đầu biết thương người đưng mà bố mẹ không cho mình tiếp xúc với người lạ mình đâu có chịu. Đúng không? Đâu có chịu. Mình thích ăn nhậu, thích bê tha, bạn bè, thích đua xe, thích mua sắm, mà ai đó nói ngược lại cái đó mình không có thích; cái mình thích là phải là cái mình muốn.

Cho nên, chúng ta có 2 cách tiếp cận vấn đề:

- Mình hiểu nó như nó là, kể cả nó đi ngược lại mong đợi của mình.
- Trường hợp thứ hai chúng ta chấp nhận nó, hiểu nó, đón nhận nó như ý mình muốn.

Thì đương nhiên ở đây, các vị phải đồng ý với tôi, cách hiểu vấn đề như nó là vẫn tốt hơn.

Và, tôi quay lại nội dung chính mà tôi muốn nhấn mạnh trong bài giảng tối nay, đó là chữ “rường cột” – **Chúng ta sống nhiều với cái gì thì chính cái đó nó là rường cột để làm nên cuộc đời của chúng ta.** Từng trang sách các vị đọc mỗi ngày, từng trang website các vị đọc trên internet, từng niềm vui, thường các vị vui với cái gì, các vị ghét cái gì, các vị buồn với cái gì, cái gì làm cho các vị khổ thì chính những cái đó nó là những cái rui mè, kèo cột, để mà dựng xây nên cuộc sống của mình.

Tôi nói lại một lần nữa.

Một nhà thơ, một nhạc sĩ cũng có mặt trong một trận mưa chiều, nhưng cơn mưa chiều hoặc là một ánh trăng khuya nó cũng là những rui mè, kèo cột nhưng nó dựng xây nên căn nhà văn nghệ của họ. Còn một người làm đồng đêm hôm phải ra ruộng canh nước thì lúc bấy giờ ánh trăng đối với họ nó lại là chuyện khác, nó là ánh sáng để làm việc; có người ánh trăng là ánh sáng để làm việc, có người ánh trăng là một mảnh hồi ức, mảnh hoài niệm; có đúng không? Ánh trăng là một cái đẹp để mình thưởng thức. Nhưng có người trăng là cái làm cho họ sợ bởi vì nó nhắc nhớ một kỷ niệm buồn, một điều không vui.

Theo tôi biết, chỉ riêng ánh trăng, chỉ riêng một trận mưa chiều thôi thì ở mỗi người chúng đón nhận nó như là những chất liệu không giống nhau; và, với những chất liệu đó chúng ta xây dựng một cái mái nhà tinh thần cho mình, xây dựng một chốn cho mình không giống nhau, và, cái quan trọng nhất là cái này nè quý vị, nhớ, tôi chốt lại bài giảng đơn giản thôi:

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

- (1) Mỗi ngày cầm đũa lên ăn, nhớ dùm bài giảng đêm nay. Mỗi lần cầm đũa ăn, mỗi lần quý bà quý cô đi chợ, nên nhớ bài giảng đêm nay, mỗi lần nấu ăn cũng nhớ bài giảng đêm nay, mỗi lần cầm đũa cũng phải nhớ bài giảng đêm nay, đó là: Những gì ta ăn, những gì ta uống, những gì ta đưa vào cơ thể của mình hôm nay nó đang từng bước xây dựng một cơ thể như thế nào đó trong tương lai. Các vị chắc từng thấy mấy người nằm ngáp ngáp trên giường bệnh chưa? Tôi thuyết pháp tôi hay tả đó. Tại tôi là ông thầy tu, tôi có dịp thấy, mấy người nằm thở không được, có thấy không? Lúc đó là vợ chồng, con cái, tiền bạc, nhà cửa, danh vọng, chức quyền, uy tín, tiếng tăm, tất cả đều là con số không. Tùy thuộc vào cách sống của mình mà tuổi thọ mình nó được bao nhiêu, tình trạng sức khỏe mình ra sao và đời sống tinh thần của mình lúc bệnh, lúc già, lúc cận tử, nó như thế nào. Tất cả những điều đó nó đã được chuẩn bị từ trước;

Cho nên, Tây có một câu rất là hay: *Thật ra tương lai đã có mặt từ quá khứ*. Câu này nghe có kỳ không? Câu này rất là quan trọng. Tại vì tôi thầy tu chứ không tôi xăm nó lên người rồi. Thật ra tương lai đã có mặt từ quá khứ.

Giờ là tháng mấy? Tháng 11. Như vậy tháng 10 có phải là quá khứ của hôm nay không? Rồi trước tháng 10 đó 1 năm có phải là quá khứ không? Trong suốt một năm đó mình ăn nhậu, phung phí sức khỏe những cái đó nó có phải làm nên cho sức khỏe của mình tháng sau, năm tới không? Có thể không? Có thể chứ. Bây giờ là tháng 11/2023 thì từ tháng 10 trở về trước 5 năm trời đêm nào tôi cũng nhậu tung bưng thì chuyện tôi nhậu 5 năm đó nó có thể ảnh hưởng sức khỏe của tôi từ ngày mai trở đi không? Có thể. Như vậy thì tương lai của tôi thật ra nó đã có mặt từ trong quá khứ, đúng không? Và nói như vậy có nghĩa là khái niệm thời gian có phải là đồ giả không? Có đúng không? Thời gian là đồ giả, vì tương lai nó đã kín đáo có mặt trong quá khứ rồi. Và, mọi thứ trong đời này không có gì là một, cho nên, Phật pháp có câu rất là hay: **We are nothing but relationship – Chúng ta không là cái gì hết mà chúng ta chỉ là những mối quan hệ thôi**. Tức là do cái này nó kết nối với cái kia, cái này nó kết nối cái kia nó mới ra. Nghe kíp không?

Cái này được gọi là micro, cái này được gọi là chai nước, trong tiếng Anh, tiếng Pháp, tiếng Đức tiếng Phạn những thứ tiếng mà có chia số ít số nhiều thì mình thấy chai nước vẫn là số ít, micro vẫn là số ít, ca nước vẫn là số ít, chậu hoa vẫn là số ít; số ít nhưng thật ra không có gì là một hết. Đồng ý không? Cái làm nên micro này rất nhiều thứ cộng lại mới ra cái micro, các vị không tin các vị lấy búa đập nó ra coi, nó ra tùm lum hết đúng không? Nhưng mình gom hết mấy cái đó lại nó bèn có cái gọi là micro, đúng không? Cũng hình hài đó mà tại sao gọi là hoa hậu, bởi vì mọi thứ được sắp xếp một cách trật tự và nó có một tỷ lệ vàng. Thì mình bèn gọi đó là hoa hậu, bèn gọi nó là đẹp. Chứ giờ thử mình cắt nó ra thành 1000 phần thì còn cái gì là hoa hậu nữa không? Lúc bấy giờ tỷ lệ vàng nó không còn nữa. Các vị nghe kíp không? Những sự bố trí, những trật tự không còn nữa mà bây giờ nhờ sự gắn kết hợp lý, nhờ những cái mình gọi là tỷ lệ vàng cộng hưởng lại chúng ta bèn có khái niệm là đẹp. Rồi từ cái đẹp nó bèn dẫn đến khái niệm hoa hậu. Nghe kíp không? Cho nên, trong kinh có câu nói rất quan trọng của Tiểu Bộ Kinh, phần Trường lão ni: *không hề có chiếc xe trong đồng phụ tùng và không có đồng phụ tùng trong chiếc xe*. Là vì sao? Vì chiếc xe chính là đồng phụ tùng ráp nên một cách hợp lý và thông minh chúng ta bèn có cái gọi là chiếc xe. Như vậy chiếc xe cũng chính là đồng phụ tùng, và đồng phụ tùng cũng chính là chiếc xe. Cho nên, từ đó suy ra, không có chiếc xe nào trong đồng phụ tùng và không có phụ tùng nào trong chiếc xe hết. Mọi thứ nó chỉ là một sự cộng hưởng thôi, cái đó rất là quan trọng.

Vô ngã là gì? Vô ngã không phải là nothing, mà vô ngã là nobody. Vô ngã không phải là không có gì mà vô ngã là không có ai. Không có ai ở trong đây hết. Tôi nói rất là nhiều lần.

Hỏi mình chưa biết đạo mình nghĩ mình là một khối, mình là A, B, C, F, thằng Tí, thằng Tèo, con Lan, con Cúc, con Đào, con Yên, con Hương gì đó. Nhưng khi mình biết đạo rồi mình biết rằng mỗi giây phút hiện hữu của mình nó chỉ là sự cộng hưởng của rất nhiều thứ. Ở đây ai là người học hóa chất, ai là người học Vật lý thì biết rất rõ chuyện đó. Chúng ta chỉ là những thành tố hóa chất, chúng ta chỉ là sự hiện hữu, tồn tại của chuỗi sóng và hạt; đời sống chỉ là một quá trình tiêu thụ năng lượng, đúng không? Các vị thấy một ngọn lửa mình kêu là one flame nhưng thật ra đó là một process đốt cháy các thành phần hóa chất nó mới làm nên một ngọn lửa, đúng không? Chứ không có gì là một hết, không có gì là một ngọn lửa. Không có. Mà đó là một process, chứ nó không phải là một đơn vị, không phải là một cái thực thể, nó không phải; mà nó là một quá trình tiêu thụ, đốt cháy năng lượng nó bèn tạo ra hiệu ứng mà ta gọi là ngọn lửa. Chỉ vậy thôi.

Rất là quan trọng. Tại sao các vị thấy đó là quan trọng? Khi mình thường xuyên sống trong nhận thức này, thì mình mới có khả năng trụ được một cách an lạc giữa đời sống này.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Trong một bài giảng tại Hồ Tây cách đây mấy hôm, nói mấy hôm chứ tuần rồi, tôi có nói thế này, một căn nhà ok là một căn nhà có khả năng cách âm và cách nhiệt; có đúng vậy không ta? Một căn nhà để ở là phải có khả năng cách âm và cách nhiệt; cách nhiệt là sao? Là ở ngoài nó có nóng, có lạnh thế nào ở trong mình vẫn ok, đó gọi là khả năng cách nhiệt; nội tâm một người cũng vậy, chuyện đời nó có ra sao mình vẫn an lạc được, cuộc đời có đối xử với mình ghê lạnh hay vồn vã, nồng nhiệt thì mình vẫn có thể an lạc, thì đó gọi là khả năng cách nhiệt; còn khả năng cách âm là sao? Thị phi – miễn nhiệm trước thị phi. Nó có khen, có chê gì mình vẫn tĩnh bơ mình đi. Đó là khả năng cách âm.

Có nghe kịp không? Có được 2 khả năng cách âm & cách nhiệt này thì chúng ta mới sống an lạc được. Cái đó rất là quan trọng. Các vị đừng nghĩ rằng, tôi đang ngồi ở đây, là một ông pháp sư, đóng vai một ông thầy đi rao giảng, tuyên truyền, nhồi sọ một thứ giáo lý trên trời. No. Đừng nghĩ như vậy. Tôi đang chia sẻ với các vị cái mà có thể giúp cho các vị sống an lạc ngay tại đây và bây giờ. Đêm nay về thử đi. Chứ tôi không hề nói chuyện trên trời. Nha.

Đời sống nó chỉ là nhận thức thôi quý vị. Tùy cách nhận thức của chúng ta mà thế giới này nó như thế nào.

Tôi thích câu chuyện này nè, có ông nhà quê đó cả đời ông không thấy gương soi là gì hết, bữa ông đi chợ bán lúa, ông thấy người ta bán gương soi ông thích lắm, ông nhìn cái gương ông nói: Trời ơi, sao bố mình có trong đây, hình như bố trong đây trẻ hơn bố hồi mất. Các vị hiểu không? Ông nhìn cái gương ông nói, không ngờ bố mình nằm ngoài chợ, mà ông trẻ hơn hồi ông mất. Ảnh thích lắm, về ảnh giấu trong mái lá, vì đó với ảnh là báu vật mà. Mỗi ngày ảnh thấy vợ con đi vắng ảnh bắc cái thang lên ảnh coi ảnh khóc sụt sùi, trời ơi giờ bố ở đâu, nhưng mà con thương là bố trẻ hơn hồi xưa, ảnh sụt sùi, ảnh hôn bố rồi ảnh đem ảnh giấu, trên mái lá. Cô vợ cô tò mò lắm. Bữa cô bắc thang lên cô coi coi đó là cái gì. Thì cô nhìn cái gương cô nói: Trời ơi xấu hoắc mà ngày nào cũng leo lên coi.

Các vị hiểu không? Cô thấy cái gì trên đó? Cô thấy cái gì mà cô nói câu đó? Cô leo lên, cô lấy tấm gương ra, cô nói: Trời ơi, con nhỏ này xấu hoắc mà tại sao thằng chồng mình ngày nào cũng leo lên nhìn. Có hiểu không? Hiểu hả? Ông chồng nhìn vào đó thấy cái gì? Ông thấy mặt ông mà ông thì rất ông bố, ông trẻ hơn bố, đúng không? Cho nên, trên nền tảng của thằng chồng, hai vợ chồng có cùng bối số là cùng dốt, đó là điểm đồng; nhưng điểm dị là gì? Thằng chồng nhìn vô nó thấy mặt của nó, nó liên tưởng mặt đó với mặt ông bố cho nên nó nhìn cái gương nó khóc, bố ơi bố giờ bố ở đâu, có điều bố trẻ hơn hồi xưa. Đó là thằng chồng; nhưng con vợ nó nhìn vô cái gương nó thấy cái gì? Nó thấy mặt của nó, nó nói: trời ơi xấu hoắc mà ngày nào thằng chồng cũng leo lên nhìn.

Câu chuyện đó tôi rất là thích. Có nghĩa là chúng ta luôn nhìn vấn đề từ nền tảng nhận thức của mình, mình có cái gì, mình đánh giá vấn đề trên cái mình có. Cho nên, đêm nay, những gì tôi nói, tôi nói muốn gây lười, nói muốn khô phổi, nhưng cái bà con đón nhận được không giống nhau. Vì sao? Vì ở đây, ông nào học kinh tế ông đánh giá bài giảng này khác; cha nào học về khoa học đánh giá khác, cha nào học về văn chương về triết học Mác – Lê, về Duy vật biện chứng chả hiểu tôi khác, cha nào học về tôn giáo, về ngoại giao chả đánh giá bài giảng của tôi khác. Là vì sao? Là vì nền tảng, background mỗi người không giống nhau. Khi background không giống nhau, chúng ta có kiểu xử lý không giống nhau. Có nghe kịp không? Rất là quan trọng.

Giống như cũng một mâm ăn đó thôi, cũng những món ăn Bắc Bộ nhưng do cơ địa khác nhau, có người cũng ăn chừng đó, cũng sống ở Bắc Ninh, cũng sống bên bờ sông Đuống, sông Đáy nhưng có một điều sống tới 90 tuổi, khỏe mạnh. Tôi đã từng gặp những ông cụ 90 tuổi chỉ rút có 2 cái răng thôi. Và tôi có gặp những người 40 tuổi tiền vệ, hậu vệ gì đều là đồ giả hết. Tôi có gặp. Mà cũng ăn uống như người ta vậy đó. Cơ địa của mình; Tùy thuộc vào nền tảng sinh học, nền tảng tâm lý của mình mà cuộc đời nó đối với ta đón nhận ra sao, và từ đó, chúng ta đã âm thầm, kín đáo, lặng lẽ trong từng phút dựng xây một ngôi nhà, một chốn về cho mình trong mấy mươi năm nữa và xa hơn là trong đời sau kiếp khác nếu còn có tái sinh. Tôi rất thích chữ “nếu” này. Nếu còn có tái sinh thì những gì mình nói, mình làm, mình tư duy, những gì mình bận tâm, lưu tâm, nặng lòng, coi trọng ngay bây giờ, chính nó là chốn về của mình sau này đó.

Tất cả những cái đó gom chung lại được gọi là Lương Đông, tức là cái rường cột. Có một điều, chúng ta dựng xây 2 thứ, Phật dạy: Khi nào con sống với ngộ nhận, sống với tham, với sân, với si là con đang xây dựng một cái chuồng lợn, một chuồng ngựa, một cũi chó, một lồng chim; còn khi nào con sống với nhận thức của trí tuệ, của từ tâm, của bao dung, của thiền định, của nhẫn nại, của từ bi thì lúc đó con đang từng bước dựng xây ngôi nhà giải thoát; dĩ nhiên, tu hành là gì? Là từng bước phá đi nhà ngục và từng bước dựng xây ngôi nhà an lành.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Cuối cùng, cái này mới quan trọng.

Khi chúng quả rồi, thành Phật, thành Thánh rồi thì kể cả ngôi nhà đó cũng phải bỏ nó mà đi. Nghe kịp không? Từ cái ngôi nhà này, ngôi nhà phàm phu, sống trong ngộ nhận, tu học từ phàm trở thành thánh, khi thành thánh nhân rồi, tất thờ nói theo kinh điển truyền thống thì không còn tái sinh nữa, kể cả cái nhà mà giải thoát chúng ta cũng phải bỏ nó mà đi. Cho nên, Phật dạy: *Pháp ta giảng giống như chiếc bè qua sông. Qua sông rồi thì bè cũng phải bỏ lại, không ai đại khờ gì mà vác cái bè đi tiếp.* Cũng vậy, khi còn sanh tử, còn ở bên bờ này đau khổ chúng ta phải có một cái bè tu hành để qua bên kia, qua bên đó rồi, sống hết tuổi đời rồi thì cũng bỏ nó mà đi. Thì phần này nó hơi trừu tượng với đa số Phật tử ở đây, tôi mong có một ngày nào đó tôi về miền Bắc chúng ta có lớp giáo lý chuyên sâu. Chuyên sâu là sao? Tôi sẽ không giảng những gì các vị muốn, mà tôi chỉ giảng cái gì tôi thấy cần. Có phân biệt được 2 cái này không? Có hiểu cái này không? Tôi sẽ không giảng những gì các vị muốn đâu, bởi vì đa phần Phật tử đi vào chùa chỉ muốn nghe cái gì mình muốn thôi.

Có 2 cái này tôi ngại lắm nè. Một, chỉ thích nghe những gì mình muốn; và chỉ hiểu nó theo cách mình thích; các vị nghĩ kiểu đó có thấy được chân lý không? Một là chỉ nghe cái mình muốn thôi. Như bà đó bà đang làm bếp, bà nghe ông chồng đọc báo : Đàn ông uống rượu hư gan, bà nói, ừ, bỏ rượu; Ông đọc tiếp, đàn ông hút thuốc hư phổi - ừ, đừng có hút thuốc; Đàn ông mà gần vợ sẽ sống yếu thọ - Ừ, đừng đọc báo. Cái cách giải quyết vấn đề như vậy, có hiểu không? Có hiểu không? Ông kia tới giờ chưa hiểu nữa, tới về ông hiểu. Tức là bà không thích uống rượu, bà nghe là bà chống. Đừng uống, uống rượu hư gan, đừng uống nữa; hút thuốc hư phổi, đừng có hút nữa; nhưng bà nghe sống gần đàn bà là sống yếu bà nói đừng đọc báo nữa. Tức là bà giải quyết vấn đề là đừng có đọc báo. Có nghe kịp không?

Thì chúng ta cũng vậy. Một là đi vào chùa chỉ nghe cái mình thích là thấy bậy rồi; cái bậy thứ hai, trong số mình thích mình chỉ hiểu cách mình muốn ; Như vậy thì còn khuya thấy được chân lý, còn lâu lắm.

Và một chuyện nữa, trong kinh dạy điều này tôi thấy rất là tâm đắc. Trong kinh dạy thế này: *Một bậc thầy đúng nghĩa không dạy cho người ta cái mình muốn mà chỉ dạy người ta cái người ta cần*; nói theo ngoài đời, một nhà hàng thứ thiệt là có khả năng cung cấp món khách cần chứ nó không đơn giản bán cái nó có. Cái này nghe nó hơi kỳ nhưng hiểu không? Những nhà hàng xịn là mình vô đòi cái gì cũng có hết; còn những nhà hàng dỏm thì nó có nhiều đó thôi, cơm hầm cháo hủ không ăn thì đi đi. Tôi có biết một chuyện đó là những nhà hàng hàng đầu thế giới. Các vị thắc mắc sao tôi ông sư mà tôi biết, tôi chỉ đọc báo thôi; Nhà hàng 7 sao, khách sạn 7 sao của Dubai. Người ta 5 ảnh 7. Vì ảnh hơn tất cả những anh 5 sao cho nên ảnh bèn tự phong ảnh là 7 sao. 7 sao nó có cái hay thế này, khi đã chọn phòng VIP, thì nó có thể giữa đêm khách ngủ trong phòng đó cần ăn món trời ơi thì giữa đêm người ta vẫn tìm cách moi cho ra cho khách ăn. Thí dụ người Việt Nam nửa đêm khùng khùng đòi nước mắm là nó vẫn đem ra nước mắm. Anh Trung Quốc mà nửa đêm đòi tàu hũ thúi vẫn có tàu hũ thúi. Là vì sao? Là vì nhà hàng thứ thiệt là phải có khả năng cung cấp cái người ta cần. Còn nhà hàng dỏm dỏm chỉ cung cấp cái nó có.

Một bậc minh sư phải cung cấp cho học trò cái họ cần, chứ không phải cái mình muốn. Có hiểu không? Cái đó là cái quan trọng. Mình phải coi họ cần cái gì. Chứ còn đang này gặp mặt bắt đề nó ra bắt các con chấp nhận cái thầy có, và cái thầy muốn thì hơi mệt.

Ok, tôi giảng bao lâu rồi, chắc nghĩ được rồi. Nói dài, nói dờ, nói dai không hay. Mong có dịp gặp lại bà con ở tại Lương Đống hoặc là ngoài Lương Đống nhưng vẫn trong không khí dễ thương như thế này./.